

Ennakkovaikutusten arvioinnin, lakisääteisten vaikuttamistoimielimien ja kuntalaisten näkökulmia talouden tasapainottamiseen opetuspalveluissa

Äänekoski lokakuu 2023

1

VALMISTELUTYÖRYHMÄ:

SATU TARVAINEN, puh 040 775 4981

TAINA LAITINEN, puh 040 557 7070

PETRI OINONEN

Ennakkovaikutusten / lapsivaikutusten arviointi prosessina

- Asia vireille 8/2023 talouden tasapainottamistoimia valmisteleavassa työryhmässä.
- Prosessin käynnistetty eva-työryhmän toimesta 7.9.2023.
- Työryhmässä opetuspalveluiden palvelukoordinaattori Satu Tarvainen, hyvinvointikoordinaattori Taina Laitinen sekä perhekeskuskoordinaattori Petri Oinonen.
- Työryhmä laatinut 7.9.2023 laajan eva-lomakepohjan kaupungin eva-ohjeistuksen mukaisesti ja kirjannut lomakkeelle tasapainottamistoimenpide-ehdotuksia, joita valmistelutyön edetessä on nostettu esiin. Vaihtoehtoihin on muutamalla sanalla kirjattu kuvaus, mitä kukin toimenpide käytännössä tarkoittaisi.
- Koulujen henkilöstölle 4.10. pidetyn infon jälkeen aloitettiin vaikuttamistoimielimien, oppilaiden ja huoltajien tapaamiset / kuulemiset lukiolla & KYK:issä (5.10.). Lisäksi lähetettiin huoltajille kysely aiheesta.
- Viikolla 41 tavattu vammaisneuvosto (9.10.) ja nuorisovaltuusto (10.10.), jotka kumpikin ovat lakisääteisiä vaikuttamistoimielimiä ja joita tulee osallistaa ja kuulla päätöksentekoprosessin osana. Lisäksi 11.10. tavattu SYK:in oppilaskunnan hallitus.
- EVA-lomakkeen liikennevaloarviosta (skaala -3-+3) sekä eri ryhmien tuottamista ajatuksista laadittu yhteenveto 13.10.2023 tähän diasarjaan. Lisäksi EVA-lomake sähköisellä hyvinvointikertomusalustalla merkitty valmiiksi ja on siten julkisesti nähtävissä 19.10.2023 alkaen osoitteessa <https://www.hyvinvointikertomus.fi/preview/16315218960>

Vaihtoehdot, joiden välillä ennakkovaikutuksia arvioidaan

1. Tiivistetään varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ryhmiä asetuksen mukaisesti
2. Poistetaan opetuksen ryhmäkokoja koskeva yläraja
3. Vähennetään opetustunnit valtakunnalliseen minimiin
4. Poistetaan A2-saksa
5. Poistetaan liikuntapainotteiset luokat
6. Vähennetään jakotunteihin ohjattavia lisätunteja
7. Vähennetään lukion kursseja
8. Lisätään lyhyiden sijaisuuksien hoitamista oman toimen ohella (ei palkata sijaisia)

Ennakkovaikutuksia arvioitiin 5 näkökulmasta, 23 eri vaikutuskohteessa:

- **Näkökulma: Lapset ja nuoret** 4 vaikutuskohdetta, pisteväli -12/+12
  - Koulu- / hoitopäivän pituus
  - Sosiaalisten suhteiden määrä / oma ikäryhmä
  - Sosiaalisten suhteiden määrä / muut ikäryhmät & aikuiset
  - Harrastusmahdollisuudet lähellä
- **Näkökulma: Kuntalainen** 7 vaikutuskohdetta, pisteväli -21 / +21
  - Terveys ja hyvinvointi
  - Yhdenvertaisuus
  - Sukupuolten tasa-arvo
  - Työllisyys ja työelämä
  - Tietoyhteiskuntataidot
  - Turvallisuus (ml. Tietoturva)
  - Palvelujen ja sosiaaliturvan taso, kattavuus ja saatavuus myös kunnan eri alueilla ja kielillä

5

• **Näkökulma: Ympäristö** 3 näkökulmaa, pisteväli -9 / +9

- Ihmisten elinolot, terveys ja viihtyvyys
- Maaperä, luonnon monimuotoisuus, ilmasto (esim. koulukuljetusten määrä)
- Maisema, kaupunkikuva, kulttuuriperintö

• **Näkökulma: Organisaatio ja henkilöstö** 5 näkökulmaa pisteväli -15 / +15

- Organisaation keskinäiset toimivaltamuutokset
- Uudenlaiset palvelujen tuottamistavat
- Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat
- Henkilöstön määrä, asema ja osallisuus
- Organisaation raportointi- tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet ja muut uudet hallinnolliset tehtävät

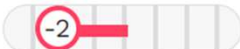
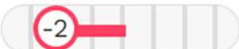

• **Näkökulma: Talous** 4 näkökulmaa, pisteväli -12 / +12

- Väestöryhmien ja kotitalouksien asema ja käyttäytyminen
- Yritysten toiminta, niiden välinen kilpailu ja kansainvälinen kilpailukyky ja markkinoiden toimivuus
- Kunnallistalouden yhteisöjen rahoitus, voimavarojen jako, työllisyys ja tuottavuus
- Palvelutuotannon muutos

Esimerkki liikennevaloarviosta vaihtoehdon 1 kohdalla: näkökulmana kuntalainen ja vaikutuskohteina terveys ja hyvinvointi sekä yhdenvertaisuus

6

1. Tiivistetään varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ryhmiä asetuksen mukaisesti.

Näkökulma: Kuntalainen				
Vaikutuskohde	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli	Indikaattorit	
Terveys ja hyvinvointi			 0	
	<p>Kuvaus</p> <p>lisääntyvät, etenkin, jos muutos koetaan negatiivisena. Pitkällä aikavälillä palvelun jatkuvuuden ennustettavuus paranee, mikä vähentää psyykkistä epävarmuutta perheissä.</p>			
Yhdenvertaisuus			 0	
	<p>Kuvaus</p> <p>Esiopetusta ei ole kaikilla alueilla mahdollista saada lähipalveluna. Joustavat esi- ja alkuopetusjärjestelyt eivät ole mahdollisia, jos ryhmissä on eri kouluihin meneviä lapsia ja jos ryhmät sijaitsevat fyysisesti kaukana omasta</p>			

ENNAKKOVAIKUTUSTEN ARVIOINNIN TULOKSET

7

ESITETTY JÄRJESTYKSESSÄ:

ENITEN HAITTAVAIKUTUKSIA – VÄHITEN HAITTAVAIKUTUKSIA

EVA-LOMAKE KOKONAISUUDESSAAN ON NÄHTÄVISSÄ SÄHKÖISELLÄ
HYVINVOINTIKERTOMUSALUSTALLA:

<https://www.hyvinvointikertomus.fi/preview/16315218960>

Poistetaan opetuksen ryhmäkokoa koskeva yläraja

Poistetaan opetuksen ryhmäkokoa koskeva yläraja	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli
Lapset ja nuoret		-6
Kuntalainen		-20
Ympäristö		-4
Organisaatio ja henkilöstö		-3
Talous		-4

Merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat kuntalaisen terveyteen, hyvinvointiin sekä yhdenvertaisuuteen ja sukupuolten väliseen tasa-arvoon.

Välillisiä vaikutuksia on etenkin pitkällä aikavälillä työllisyyteen ja työelämään sekä turvallisuuteen.

Vaikutukset kohdentuvat pääosin yläkouluikäisiin.

Lyhyt aikaväli -32

Pitkä aikaväli -37

Vaihtoehtoon liittyviä näkemyksiä:

Sosiaalisten suhteiden määrä / oma ikäryhmä:

Sosiaalisten suhteiden määrä lisääntyy, minkä vaikutukset voivat olla sekä positiivisia että negatiivisia.

Isossa ryhmässä kuormitus lisääntyy, mikä vaikuttaa tunneilmapiiriin ja sitä kautta vuorovaikutukseen heikentävästi. On myös oppilaita, joilla aistikuormitus isossa ryhmässä kasvaa niin suureksi, että he eivät pysty siinä opiskelemaan. Tämän seurauksena tarve yksilöllisiin opetusjärjestelyihin kasvaa ja välillisinä vaikutuksina tarve koulun ulkopuolisiin palveluihin kasvaa. Pidentetyn oppioikeuden omaavilla oppilailla integrointi vertaisryhmään ei ole mahdollista (ryhmäkoraja 20 opp.), mikä suoraan syrjäyttää vertaisyhteisöstä.

Sosiaalisten suhteiden määrä / muut ikäryhmät & aikuiset:

Todennäköisyys kohdata aikuinen yksilötasolla koulupäivän aikana pienenee.

Terveys ja hyvinvointi:

Riski syrjäytymiskierteeseen kasvaa, huono-osaisuus lisääntyy ja hyvinvointi heikkenee sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Yhdenvertaisuus:

Kaikki eivät saa tarvitsemaansa palvelua / tukea kasvuun ja oppimiseen. Koulussa hyvin menestyvät oppilaat saattavat joutua ottamaan roolia, joka ei vastaa ikätasoa (toisten tukeminen ja kannattelu). Opettajan mahdollisuudet ylläpitää työrauhaa ja eriyttää opetusta kutistuvat, minkä seurauksena todennäköisyys oppilaan "kyydistä putoamiselle" suurenee. Vaikutukset isoissa kouluissa (yhtenäiskoulut) merkittävästi suuremmat kuin viheralueiden kouluissa.

Sukupuolten tasa-arvo:

Isossa ryhmässä ahdistusoireilu lisääntyy sekä tytöillä että pojilla. Oireilun erilaisen ilmenemisen (tytöillä sisäänpäin, pojilla ulospäin) vuoksi sukupuolet tulevat kohdatuksi ja heidän oireensa huomatuksi eri tavoin. Tällöin opetus joudutaan yleensä järjestämään ulospäin oireilevien poikien tahtiin ja negatiiviset ryhmäilmiöt (kiusaaminen, väkivalta) lisääntyvät. Yksilökohtaisen kohtaamisen mahdollisuus vähenee ja kaksisuuntaisen vuorovaikutuksen laatu heikkenee.

Työllisyys ja työelämä:

Heikko koulumenestys aiheuttaa pitkällä aikavälillä näköalattomuutta, koulutuksen ulkopuolelle jäämistä sekä työttömyyttä, joka saattaa johtaa ylisukupolviseen huonosaisuuteen, mielenterveysongelmiin, päihteiden käytön lisääntymiseen sekä työkyvyttömyyteen.

Tietoyhteiskuntataidot:

Heikentää osaamisen tasoa kaikilla niillä osa-alueilla, joilla oppimisen edellytykset heikkenevät.

Turvallisuus (ml. tietoturva):

Isossa ryhmässä riski hallitsemattomiin tunteenpurkauksiin kasvaa ja turvallisuudentunne heikkenee. Välillisiä vaikutuksia keskittymiskykyyn ja sitä kautta oppimiseen.

Palvelujen ja sosiaaliturvan taso, kattavuus ja saatavuus myös kunnan eri alueilla ja kielillä:

Opetuspalvelujen taso laskee. Eri väestöryhmien välinen polarisaatio lisääntyy, minkä seurauksena yhteiskunnalliset ääri-ilmiöt saattavat myös lisääntyä.

Ympäristö:

Koulujen fyysinen toimintaympäristö ei kykene vastaamaan isoista opetusryhmistä syntyviin rahtiin ilman, fyysisen tilan ja ääniympäristön muutostarpeisiin. Ilkivalta ja lieveilmiöt lisääntyvät, kaupunkikuva heikkenee.

Henkilöstön määrä, asema ja osallisuus:

Ryhmäkoon ylärajan poistaminen vaikuttaa pääosin yhtenäiskoulujen, niissä eritoten yläluokkien opetuksen järjestämiseen. Vaikutukset viheralueiden koulujen opetuksen järjestämiseen ovat vähäisiä.

Opettajien työssäjaksaminen heikkenee ja poissaolot lisääntyvät. Ryhmien määrän vähenemisen myötä henkilöstön määrä vähenee etenkin yläluokilla / aineopetuksessa.

Väestöryhmien ja kotitalouksien asema ja käyttäytyminen:

Muuttoliike saattaa lisääntyä ja koulujen välinen "shoppailu" vahvistua. Väestön koulutustaso heikkenee.

Yritysten toiminta, niiden välinen kilpailu ja kansainvälinen kilpailukyky ja markkinoiden toimivuus:

Kaupungin vetovoima ja kilpailukyky heikkenee.

Kunnallistalouden yhteisöjen rahoitus, voimavarojen jako, työllisyys ja tuottavuus:

Psykososiaalisten tukipalveluiden tarpeen lisääntyminen aiheuttaa resurssien kohdentamistarpeen niin omassa organisaatiossa kuin hyvinvointialueellakin. Yhdyspintatyöskentelyn tarve lisääntyy ja saattaa vinoutua eri organisaatioiden kesken.

Palvelutuotannon muutos:

Palveluntuotantoon käytettävä tuntimäärä vähenee, henkilöstön määrä vähenee.

Lukion opiskelijakunnan kommentit:

- Osa ryhmistä jo nyt niin isoja, että ilmastointi ei riitä luokissa tuottamaan raitista ilmaa oppituntien ajaksi
- Lukiossa iso ryhmä ei ole niin paha asia kuin peruskoulussa. Pienillä pitää olla pienet ryhmät, isoilla voi olla isot, paitsi yläkoulussa ei saa olla isoja. Iso ryhmä yläkoulussa on kamalaa kaikille.
- Mikäli ryhmä on 30 oppilasta tai enempi, tulee päästä pois asetelmasta, jossa opettaja on luokan edessä. Opettaja ryhmän keskellä olisi tässä tapauksessa ainoa järkevä tapa toimia.

Koulunmäen yhtenäiskoulun oppilaskunnan kommentit:

- Ryhmässä voi olla satunnaisesti vaikka 30 henkeä ja se saattaa luokkaan mahtuakin, jos / kun kerta tunnilla ei saa kuitenkaan liikkua paikaltaan mihinkään. Jatkuvana järjestelynä joka tunnilla pelottaa jo ajatuksenakin. On liikaa niitä, jotka ei tuohon pysty.
- Mitä hankalampi aihe, sitä enemmän pitää olla aikuisia varmistamassa, että jokainen tajuaa
- Viheralueen alakoulusta yläkouluun siirtyminen on jo sinällään pelottavaa. Jos ryhmät on kovin isoja, voi joku pelätä liikaa eikä tule kouluun ollenkaan. Sama tilanne jos muuttaa vaikkapa kesken alakoulun pienestä koulusta isoon.
- Ryhmä voi olla nykyistä isompikin, kunhan siinä on samanikäisiä oppilaita eli ei yhdysluokkaa. Mieluummin hiukan pidempi koulumatka kuin yhdysluokka.
- Kaverit vaihtuu liikaa ja luokkahenki kärsii kun porukoita sekotetaan ja yhdistellään

Nuorisovaltuuston kommentit:

- Jokainen oppii eri tavalla. Joku siis hyötyy myös pienessä ryhmässä koulun käymisestä. Ryhmäkokoja ei tule kasvattaa eikä erityistä tukea tarvitsevien avunsaantimahdollisuuksia vähentää etenkään alakoulussa.
- Jos ryhmät suurenevat, tulee niissä toimivien aikuisten määrää lisätä.

Suolahden yhtenäiskoulun oppilaskunnan kommentit:

- Yläkoulun luokassa 22 oppilasta on liikaa. Haittaa eniten matikassa, jossa isoja eroja osaamisessa. Kokemuksia myös käsityötunneilta: paljon odottelua jos on iso ryhmä.
  - Luokkatilojen ja varustelun rajat tulevat vastaan etenkin SYK uudella puolella
- Mieluummin pienempi ryhmä ja vähemmän aikuisia kuin iso ryhmä ja enemmän aikuisia. Pienemmässä ryhmässä mölyä vähemmän ja hermot kestää paremmin.
  - Tuotiin esiin, miten jo nyt harmittaa, miten huonosti opettajia luokissa kohdellaan, vaikka ryhmät ei edes ole liian isoja.
- Yhdysluokassa 25 oppilasta on liikaa.
- Enemmistö paikalla olleista sitä mieltä, että mieluummin niin, että olisi hiukan pidempi koulumatka, jotta omassa luokassa olisi vain oman ikäisiä kuin että lyhyemmän koulumatkan päässä olisi yhdysluokka.
  - Paikalla lähes yksinomaan kuljetusoppilaita, joiden mielestä 50 kilometriä on jo liikaa koulumatkana, mutta 20 km on vielä sopiva.

Vähennetään jakotunteihin ohjattavia lisätunteja

Vähennetään jakotunteihin ohjattavia lisätunteja	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli
Lapset ja nuoret	-2	-2
Kuntalainen	-14	-15
Ympäristö	-1	-1
Organisaatio ja henkilöstö	-5	-4
Talous	1	-3

Jakotuntien vähentäminen kasvattaa ryhmäkokoja, jolloin vaikutukset ovat samanlaisia kuin ryhmäkokojen ylärajan poistamisessa, vaikutukset kohdentuvat enemmän alaluokkien oppilaisiin ja viherkouluihin, joissa on yhdysluokkia.

Lyhyt aikaväli -21
Pitkä aikaväli -25

Vaihtoehtoon liittyviä näkemyksiä:

Sosiaalisten suhteiden määrä / oma ikäryhmä:

Isossa ryhmässä kuormitus lisääntyy, mikä vaikuttaa tunneilmapiiriin ja sitä kautta vuorovaikutukseen heikentävästi. On myös oppilaita, joilla aistikuormitus isossa ryhmässä kasvaa niin suureksi, että he eivät pysty siinä opiskelemaan. Tämän seurauksena tarve yksilöllisiin opetusjärjestelyihin kasvaa ja välillisinä vaikutuksina tarve koulun ulkopuolisiin palveluihin kasvaa.

Sosiaalisten suhteiden määrä / muut ikäryhmät & aikuiset:

Todennäköisyys kohdata aikuinen yksilötasolla koulupäivän aikana pienenee.

Terveys ja hyvinvointi:

Riski syrjäytymiskiarteeseen kasvaa, huono-osaisuus lisääntyy ja hyvinvointi heikkenee sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Elämänhallintataidot (perheiden talouden hallinta) heikkenevät. Perheen rooli em. taitojen opettamisessa ja vahvistamisessa vahvistuu, mikä kuormittaa perheitä epätasaisesti.

Yhdenvertaisuus:

Kaikki eivät saa tarvitsemaansa palvelua / tukea kasvuun ja oppimiseen. Opettajan mahdollisuudet tukea oppilasta perustaitojen opettelussa ja eriyttää opetusta kutistuvat, minkä seurauksena todennäköisyys oppilaan perustaitojen heikolle oppimiselle suurenee. Vaikutukset isoissa kouluissa (yhtenäiskoulut) merkittävästi suuremmat kuin viheralueiden kouluissa, koska ryhmäkoot ovat näissä suurempia. Joissakin perheissä syntyy oppimisvajetta.

Sukupuolten tasa-arvo:

Isossa ryhmässä ahdistusoireilu lisääntyy sekä tytöillä että pojilla. Oireilun erilaisen ilmenemisen (tytöillä sisäänpäin, pojilla ulospäin) vuoksi sukupuoli tulevat kohdatuksi ja heidän oireensa huomatuksi eri tavoin. Tällöin opetus joudutaan yleensä järjestämään ulospäin oireilevien poikien tahtiin ja negatiiviset ryhmäilmiöt (kiusaaminen, väkivalta) lisääntyvät. Yksilökohtaisen kohtaamisen mahdollisuus vähenee ja kaksisuuntaisen vuorovaikutuksen laatu heikkenee.

Työllisyys ja työelämä:

Heikko koulumenestys aiheuttaa pitkällä aikavälillä näköalattomuutta, koulutuksen ulkopuolelle jäämistä sekä työttömyyttä, joka saattaa johtaa ylisukupolviseen huono-osaisuuteen, mielenterveysongelmiin, päihteiden käytön lisääntymiseen sekä työkyvyttömyyteen.

Tietoyhteiskuntataidot:

Heikentää osaamisen tasoa kaikilla niillä osa-alueilla, joilla oppimisen edellytykset heikkenevät.

Turvallisuus (ml. tietoturva):

Koulun alkuvaiheessa on tärkeää rakentaa luottamuksellinen suhde koulun aikuisiin. Luottamuksellinen suhde rakentuu yksilökohtaisissa kohtaamisissa, joiden määrä jakotuntien vähentyessä myös vähenee. Isossa ryhmässä riski hallitsemattomiin tunteenpurkauksiin kasvaa ja turvallisuudentunne heikkenee. Välillisiä vaikutuksia keskittymiskykyyn ja sitä kautta oppimiseen.

Palvelujen ja sosiaaliturvan taso, kattavuus ja saatavuus myös kunnan eri alueilla ja kielillä:

Opetuspalvelujen taso laskee. Eri väestöryhmien välinen polarisaatio lisääntyy, minkä seurauksena yhteiskunnalliset ääri-ilmiöt saattavat lisääntyä.

Ympäristö:

Koulujen fyysinen toimintaympäristö ei kykene vastaamaan isoista opetusryhmistä syntyviin raittiin ilman, fyysisen tilan ja ääniympäristön muutostarpeisiin.

Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat:

Laatu kärsii, kun on saavutettava sama tavoite aiempaa suuremmissa opetusryhmissä. Uusien toimintamallien kehittäminen on lähes välttämätöntä.

Henkilöstön määrä, asema ja osallisuus:

Opettajien työssäjaksaminen heikkenee ja poissaolot lisääntyvät. Vähentää opettajien tuntimäärää/maksettavia tuntikorvauksia, mutta käytännössä ei vähennä henkilöstömäärää. Tuntimäärän vähennys voi joissain tapauksissa olla myös työssäjaksamista parantava tekijä, mutta käytännössä tätä merkittävämpi näkökulma on löytää opettajille opetusvelvollisuutta vastaava tuntimäärä.

Organisaation raportointi-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet ja muut uudet hallinnolliset tehtävät:

Opetussuunnitelma kirjoitettava uusiksi.

Väestöryhmien ja kotitalouksien asema ja käyttäytyminen:

Pitkällä aikavälillä syrjäytymisriski kasvaa, millä vaikutuksia työllisyysasteeseen ja syrjäytymisestä aiheutuviin yhteiskunnallisiin kustannuksiin.

Kunnallistalouden yhteisöjen rahoitus, voimavarojen jako, työllisyys ja tuottavuus:

Psykososiaalisten tukipalveluiden tarpeen lisääntyminen aiheuttaa resurssien kohdentamistarpeen niin omassa organisaatiossa kuin hyvinvointialueellakin. Yhdyspintatyöskentelyn tarve lisääntyy ja saattaa vinoutua eri organisaatioiden kesken.

Palvelutuotannon muutos:

Lyhyellä aikavälillä taloudellisia kustannussäästöjä, jotka kuitenkin pitkällä aikavälillä kertaantuvat kasvavasta tuen tarpeesta aiheutuvana kustannusten nousuna.

Lukion opiskelijakunnan kommentit:

- Opetusryhmät olivat liian isoja, etenkin yhdysluokilla alakoulussa. Jakotunnit toimivat hyvin ja auttoivat oppimista. Oppimistulokset ovat hyviä juuri siksi, että opetusryhmät ovat olleet riittävän pieniä

Suolahden yhtenäiskoulun oppilaskunnan kommentit

- Onneksi alakoulussa yhdysluokalla usein oli kaksi aikuista, joista toinen opetti toista ja toinen toista luokkaa -> ei tullut odottelua.

Tiivistetään varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ryhmiä asetuksen mukaisesti

Tiivistetään varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ryhmiä asetuksen mukaisesti.	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli
Lapset ja nuoret	-6	-6
Kuntalainen	-6	-4
Ympäristö	-3	-5
Organisaatio ja henkilöstö	1	5
Talous	0	0

Lyhyt aikaväli -14
Pitkä aikaväli -10

Vaihtoehtoon liittyviä näkemyksiä:

Koulu- / hoitopäivän pituus:

Matkoihin kuluu aiempaa enemmän aikaa, mikä pidentää päivää ja kuormittaa pieniä lapsia sekä henkisesti että fyysisesti.

Sosiaalisten suhteiden määrä / oma ikäryhmä:

Sosiaalisten suhteiden määrä lisääntyy, mutta niiden laatu saattaa heikentyä. Ehjän koulupolun katkeaminen esiopetuksen ja perusopetuksen nivelvaiheessa heikentää ryhmän sisäistä koheesiota ja rikkoo esiopetuksen aikana syntyviä kaverisuhteita.

Sosiaalisten suhteiden määrä / muut ikäryhmät & aikuiset:

Lapsen ympärillä olevien toimijoiden/aikuisten määrä lisääntyy, mikä monimutkaistaa sosiaalisia suhteita ja vaikeuttaa aikuisiin kiinnittymistä. Toisaalta "tarjolla" olevien aikuisten määrä saattaa lisääntyä.

Harrastusmahdollisuudet lähellä:

Eskaripäivän piteneminen kuormittaa ja heikentää harrastuksiin lähtöhalukkuutta. Kotia lähellä olevien harrastusmahdollisuuksien määrä saattaa vähentyä, eskariyksikön lähellä olevien harrastusten määrä saattaa monipuolistua, mutta niiden alkamista saattaa joutua odottelemaan.

Terveys ja hyvinvointi:

Kaikki esiopetusyksiköt toimivat tällä hetkellä terveellisissä tiloissa, joissa ei ole merkittäviä korjaustarpeita tai puutteita -> muutos ei vaikuta fyysiseen terveyteen lasten kuljettamisesta aiheutuvaa onnettomuusriskin kasvua lukuun ottamatta. On todennäköisempää, että isompien yksiköiden fyysiset olot pystytään myös tulevaisuudessa pitämään hyvällä tasolla kuntatalouden heilahteluista riippumatta.

Yhdenvertaisuus:

Jos ryhmät halutaan pitää täysinä, ei esiopetusta ei ole kaikilla alueilla mahdollista saada lähipalveluna. Joustavat esi- ja alkuopetusjärjestelyt eivät ole mahdollisia, jos ryhmässä on eri kouluihin meneviä lapsia ja jos ryhmät sijaitsevat fyysisesti kaukana omasta lähikoulusta. Eriarvoistaa näiden esiopetusryhmien alueella asuvien perheiden asemaa.

Työllisyys ja työelämä:

Osittaiset hoitovapaamahdollisuudet hyödynnetään todennäköisemmin silloin, kun lapsen esiopetuspaikka on kauempana. Vaikutukset saattavat olla perheen sisäisen vuorovaikutuksen kannalta positiivisia, kun aikuisen läsnäolo lisääntyy, mutta perheen toimeentulon kannalta negatiivisia. Työelämässä vapautuva työpanos saattaa kuormittaa työpaikalla työskenteleviä muita toimijoita, toisaalta se voi myös lisätä pätkätyövoiman tarvetta ja sitä kautta vähentää työttömyyttä.

Työllisyys ja työelämä (jatkoa):

Psyykkiset terveysvaikutukset: epävarmuus ja epäluottamus palvelua kohtaan lisääntyvät, etenkin, jos muutos koetaan negatiivisena. Pitkällä aikavälillä palvelun jatkuvuuden ennustettavuus paranee, mikä vähentää psyykkistä epävarmuutta perheissä.

Turvallisuus (ml. tietoturva):

Suurempi yksikkö lisää turvattomuuden tunnetta kaikilla perheen jäsenillä, ei pelkästään lapsilla. Riski on muita suurempi niillä, joilla on erityishaasteita sosiaalisissa tilanteissa. Toisaalta suuremmassa yksikössä on todennäköisemmin myös osaamista tällaisten erityistarpeiden kohtaamiseen.

Palvelujen ja sosiaaliturvan taso, kattavuus ja saatavuus myös kunnan eri alueilla ja kielillä:

Palvelun saavutettavuus heikkenee, mutta sen saatavuus erityisesti eri kieliryhmien ja erityistarpeiden kohdalla saattaa parantua.

Ympäristö:

Oman lähiympäristön hyödyntämismahdollisuudet kapenevat ja riski haja-asutusalueiden näivettymiselle kasvaa.

Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat:

Ei vaikuta organisaation tehtävien määrään, esiopetusta on tuotettava jatkossakin. Vähentää johtajan tehtävien määrää ja tehostaa sekä yhdenmukaistaa yksiköiden toimintatapoja. Palvelun laadun arviointi eri kokoisissa toimintayksiköissä on kompleksinen kokonaisuus, jonka vaikuttavuuteen ei voi ottaa kantaa.

Henkilöstön määrä, asema ja osallisuus:

Varajohtajien tarve ja henkilöstön määrä vähenevät, henkilöstön osallistumisen mahdollisuudet kapenevat. Vaikutukset työhyvinvointiin voivat olla yksilötasolla joko positiivisia tai negatiivisia.

Organisaation raportointi-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet ja muut uudet hallinnolliset tehtävät:

Yksiköiden määrän väheneminen selkiyttää johtamista.

Väestöryhmien ja kotitalouksien asema ja käyttäytyminen:

Pitkällä aikavälillä saattaa aiheuttaa muuttoliikettä lähemmäs palvelua, mikä lisää painetta peruskouluverkon tarkasteluun. Haja-asutusalueella asuvien perheiden liikkumiseen liittyvät kysymykset aiheuttavat kustannuksia kotitalouksille.

Palvelutuotannon muutos:

Yksiköissä työskentelevien työntekijöiden määrä vähenee, kun ryhmä koko kasvaa. Henkilöstö työllistyy todennäköisesti toisiin varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen tehtäviin. Sijaisten rekrytointi helpottuu.

Nuorisovaltuuston kommentit:

- Ei kuljeteta pieniä lapsia nykyistä kauemmas

Vähennetään opetustunnit valtakunnalliseen minimiin

Vähennetään opetustunnit valtakunnalliseen minimiin	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli
Lapset ja nuoret	0	0
Kuntalainen	-4	-8
Ympäristö	0	0
Organisaatio ja henkilöstö	-6	-4
Talous	0	-2

Vaikutukset kohdentuvat ensimmäisen ja toisen luokan oppilaisiin vähentäen matematiikan tunteja.

Lyhyt aikaväli -10
Pitkä aikaväli -14

Vaihtoehtoon liittyviä näkemyksiä:

Koulu- / hoitopäivän pituus:

Koulupäivä lyhenee, mikä lisää aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä muun ohjatun vapaa-ajan tarvetta. Vapaa-ajan määrä lisääntyy, millä saattaa olla positiivisia vaikutuksia mm. unen määrään.

Sosiaalisten suhteiden määrä / oma ikäryhmä:

Vähentää kaverisuhteita, jos koulupäivän jälkeen vietetään aiempaa enemmän aikaa yksin. Saattaa lisätä esim. sosiaalisessa mediassa tai pelien maailmassa vietetyn ajan määrää ja sitä kautta lisätä erilaisia lieveilmiöitä.

Sosiaalisten suhteiden määrä / muut ikäryhmät & aikuiset:

Voi lisätä yksinäisyyttä tai toisaalta lapsen ympärillä olevien toimijoiden määrää ja sitä kautta sosiaalisia suhteita. Voi olla sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia.

Harrastusmahdollisuudet lähellä:

Paine ohjatun harrastustoiminnan lisäämiseen kasvaa, kun koulupäivät lyhenevät. Lapsilla on aiempaa enemmän valinnanvaraa harrastuksissa.

Terveys ja hyvinvointi:

Elämänhallintataidot (perheiden talouden hallinta) heikkenevät. Perheen rooli em. taitojen opettamisessa ja vahvistamisessa vahvistuu, mikä kuormittaa perheitä epätasaisesti.

Yhdenvertaisuus:

Joissakin perheissä syntyy oppimisvajetta.

Työllisyys ja työelämä:

Heikot matemaattiset taidot vaikuttavat ammatillisen koulutuksen suorittamiseen sekä sitä kautta työllistymiseen ja työelämätaitoihin.

Tietoyhteiskuntataidot:

Heikentää entisestään jo ennestään heikkoja matematiikan oppimistuloksia ja vaikuttaa sitä kautta kuntalaisen yhteiskunnallisiin selviytymiskeinoihin.

Turvallisuus (ml. tietoturva):

Vajeet arjen matemaattisten taitojen hallinnassa aiheuttavat turvattomuuden tunteen vahvistumista. Aikuisen läsnäolo vähenee niiltä osin, jos lapsi viettää vapautuvan aikansa vailla turvaverkkoa.

Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat:

Laatu kärsii, kun on saavutettava sama tavoite aiempaa lyhyemmässä ajassa. Uusien toimintamallien kehittäminen on lähes välttämätöntä.

Henkilöstön määrä, asema ja osallisuus:

Vähentää opettajien tuntimäärää/maksettavia tuntikorvauksia, mutta käytännössä ei vähennä henkilöstömäärää. Tuntimäärän vähennys voi joissain tapauksissa olla myös työssäjaksamista parantava tekijä, mutta käytännössä tätä merkittävämpi näkökulma on löytää opettajille opetusvelvollisuutta vastaava tuntimäärä.

Organisaation raportointi-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet ja muut uudet hallinnolliset tehtävät:

Opetussuunnitelma päivitettävä.

Väestöryhmien ja kotitalouksien asema ja käyttäytyminen:

Lasten koulupäivän lyheneminen aiheuttaa kotitalouksissa painetta työstä poissaoloihin ja erilaisiin erillisjärjestelyihin.

Palvelutuotannon muutos:

Lyhyellä aikavälillä pieniä taloudellisia kustannussäästöjä, jotka kuitenkin pitkällä aikavälillä kertaantuvat kasvavasta tuen tarpeesta aiheutuvana kustannusten nousuna.

Vähennetään lukion kursseja

Vähennetään lukion kursseja	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli
Lapset ja nuoret	-1	-2
Kuntalainen	-4	-5
Ympäristö	-1	-1
Organisaatio ja henkilöstö	-5	-4
Talous	0	0

Lyhyt aikaväli -11
Pitkä aikaväli -12

Vaihtoehtoon liittyviä näkemyksiä:

Sosiaalisten suhteiden määrä / oma ikäryhmä:

Vähentää kaverisuhteita, jos itsenäisen opiskelun määrä lisääntyy ja koulupäivän jälkeen vietetään aiempaa enemmän aikaa yksin. Saattaa lisätä yksinäisyyttä, ahdistuneisuutta tai esim. sosiaalisessa mediassa tai pelien maailmassa vietetyn ajan määrää ja sitä kautta lisätä erilaisia lieveilmiöitä.

Sosiaalisten suhteiden määrä / muut ikäryhmät & aikuiset:

Saattaa lisätä yksinäisyyttä.

Terveys ja hyvinvointi:

Valinnaisuuden kaventuminen saattaa heikentää opiskelumotivaatiota ja lisätä ahdistusta ja suorituspaineita, jos opinnoissa keskitytään pelkästään pakollisiin aineisiin.

Yhdenvertaisuus:

Pakollisten aineiden syventävien kurssien vähentyminen saattaa opiskelijat eriarvoiseen asemaan ylioppilaskirjoitukseen valmistautumisessa, niissä menestymisessä ja jatko-opintoihin hakeutumisessa. Omaehtoisen opiskelun määrä kasvaa.

Työllisyys ja työelämä:

Omaehtoisen opiskelun määrän kasvaessa jatko-opintoihin hakeutumisen mahdollisuudet ja niissä menestyminen saattaa heikentyä. Tämä vaikuttaa työllistymiseen ja työelämässä menestymiseen.

Tietoyhteiskuntataidot:

Syventävien / soveltavien kurssien vähentäminen madaltaa tietoyhteiskunnallisten taitojen osaamisen tasoa.

Palvelujen ja sosiaaliturvan taso, kattavuus ja saatavuus myös kunnan eri alueilla ja kielillä:

Kuntien välinen tasoero lukioiden välillä kasvaa.

Ympäristö:

Valinnaisuuden pieneneminen vaikuttaa kouluviihtyvyyteen.

Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat:

Opetuksessa keskitytään pakollisten aineiden kursseihin. Ryhmäkoot kasvavat. Opettajien työ keskittyy perusasioiden opettamiseen. Uusien toimintamallien kehittäminen on lähes välttämätöntä.

Henkilöstön määrä, asema ja osallisuus:

Vähentää opettajien tuntimäärää/maksettavia tuntikorvauksia, saattaa vähentää henkilöstömäärää. Tuntimäärän vähennys voi joissain tapauksissa olla myös työssäjaksamista parantava tekijä.

Organisaation raportointi-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet ja muut uudet hallinnolliset tehtävät:

Opetussuunnitelma päivitettävä.

Väestöryhmien ja kotitalouksien asema ja käyttäytyminen:

Lukion vetovoimaisuus vähenee, millä negatiivisia vaikutuksia siihen, minne paikkakunnan omat nuoret hakeutuvat peruskoulun jälkeen.

Palvelutuotannon muutos:

Kurssimäärän vähennyksellä saadaan aikaan jonkin verran säästöjä lyhyellä aikavälillä ja pitkällä aikavälillä.

Lukion opiskelijakunnan kommentit:

- Kun ryhmäkoko kasvaa ja tuntimäärä vähenee, todennäköisyys päällekkäisiin kursseihin lisääntyy, mikä puolestaan kasvattaa itsenäisen opiskelun määrää ja tarvetta kertauskursseille
  - Erityisesti abeille kertauskurssit ovat olleet tärkeä osa ylioppilaskirjoituksiin valmentautumista

Koulunmäen yhtenäiskoulun oppilaskunnan kommentit:

- Monilla ajatuksissa jatkaa peruskoulun jälkeen lukioon. Jos Äänekosken lukiossa muita lähilukioita kapeampi valinnaiskursstarjotin, hakeutuu mieluummin muualle kuin Äänekoskelle.
  - Osalla koulumatkan pituus ratkaiseva, tällöin valmis muuttamaan lähemmäs sitä oppilaitosta, jossa opiskelee.

Nuorisovaltuuston kommentit:

- Valinnaiskursseiden vähentämisessä oltava varovainen:
  - Perusopetuksessa tulisi säilyttää vähintään kädentaitoihin liittyvät valinnaiset (käsiyö, kotitalous). Erityisesti hygieniapassikurssia pidetään tärkeänä jo elämäntapakasvatuksenkin näkökulmasta.
  - Lukiossa valinnanmahdollisuuksien määrä vaikuttaa lukion vetovoimaisuuteen.
  - Koska lukiossa opintopisteitä tulee kerätä tietty määrä, pitää "rankoista" kursseista valinnaisten puuttuessa valita sitten niitäkin, joita ei aio kirjoittaa, mikä kasvattaa kokonaiskuormitusta.
  - Lukiossa voisi diplomikursseja lisätä ja tehostaa niistä tiedottamista, jotta opiskelijat osaisivat tarttua tähän mahdollisuuteen
  - Ylimääräiset liikunnan kurssit tasoittaa energiaa ja rauhoittaa muiden oppiaineiden tunteja -> parantavat työrauhaa (koskee mol. kouluasteita)

Suolahden yhtenäiskoulun oppilaskunnan kommentit:

- Peruskoulun jälkeiseen opintopolkuun/oppilaitoksen valintaan vaikuttaa se, kuinka paljon siellä voi tehdä sitä, mikä itseä kiinnostaa. Tarjottimen monipuolisuus vaikuttaa siten esim. siihen, mihin lukioon hakeutuu.
- Toisaalta myös oppilaitoksen sijainti vaikuttaa peruskoulun päättymisvaiheessa: osa ei vielä halua muuttaa pois kotoa.

Lisätään lyhyiden sijaisuuksien hoitamista oman toimen ohella (ei palkata sijaisia)

Lisätään lyhyiden sijaisuuksien hoitamista oman toimen ohella (ei palkata sijaisia)	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli
Lapset ja nuoret		-1
Kuntalainen		-4
Ympäristö		-1
Organisaatio ja henkilöstö		-2
Talous	1	0

Lyhyiden sijaisuuksien hoitaminen oman toimen ohella aiheuttaa samanlaisia vaikutuksia kuin ryhmäkoon kasvattaminen lyhyellä aikavälillä. Jos näin tapahtuu jatkuvasti samalle opetusryhmälle, myös pitkällä aikavälillä on samanlaiset vaikutukset.

Lyhyt aikaväli -8
Pitkä aikaväli -8

Vaihtoehtoon liittyviä näkemyksiä:

Sosiaalisten suhteiden määrä / oma ikäryhmä:

Ei vaikuta sosiaalisten suhteiden määrään, mutta laatuun saattaa vaikuttaa heikentävästi (valvonnan puutteesta aiheutuvat sosiaaliset ongelmat)

Sosiaalisten suhteiden määrä / muut ikäryhmät & aikuiset:

Koulupäivä saattaa pirstaloitua etenkin alakoulussa, jos aikuinen vaihtuu useaan kertaan päivässä.

Terveys ja hyvinvointi:

Turvattomuuden tunteen vahvistuminen lisää ahdistusoireita.

Yhdenvertaisuus:

Oppimisen vaikeuksia omaavien oppilaiden on vaikea päästä oppimisessa eteenpäin ilman opettajan tukea.

Palvelujen ja sosiaaliturvan taso, kattavuus ja saatavuus myös kunnan eri alueilla ja kielillä:
Heikentää opetuksen tasoa.

Ympäristö:

Viihtyvyyys laskee luokissa, joissa aikuisen puute aiheuttaa turvattomuutta.

Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat:

Kuormitus lisääntyy, kun opettajat joutuvat paikkaamaan poissaolevaa opettajaa. Opetuksen suunnittelu hankaloituu, kun opetus järjestettävä ilman aikuisen valvovaa läsnä oloa.

Henkilöstön määrä, asema ja osallisuus:

Käytettävien sijaisten määrä vähenee, työssä olevien opettajien vastuu kasvaa. Kuormitus jakautuu epätasaisesti (luokanopettaja/aineenopettaja).

Tietoyhteiskuntataidot:

Runsas omaehtoisen opiskelun määrä madaltaa osaamisen tasoa.

Turvallisuus (ml. tietoturva):

Aikuisen puute luokassa tuo turvattomuutta etenkin perusopetuksen luokissa.

Organisaation raportointi-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet ja muut uudet hallinnolliset tehtävät:

Väestöryhmien ja kotitalouksien asema ja käyttäytyminen:

Kuormituksesta aiheutuvat henkilöstön pitkät poissaolot lisääntyvät.

Palvelutuotannon muutos:

Pieniä säästöjä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä

Nuorisovaltuuston kommentit:

- Lukiossa opettaja voi kyllä valvoa viereisen luokan jos sieltä ope pois, mutta peruskoulussa sellainen ei onnistu

Poistetaan A2-saksa

Poistetaan A2-saksa	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli
Lapset ja nuoret		1
Kuntalainen		0
Ympäristö		0
Organisaatio ja henkilöstö		-1
Talous		1

Toimenpide koskettaa suhteellisen pientä oppilasmäärää vuosittain (n. 20 opp), joten vaikutukset ikäluokkaa kohti vähäisiä.

Lyhyt aikaväli +1
Pitkä aikaväli +2

Vaihtoehtoon liittyviä näkemyksiä:

42

Koulu- / hoitopäivän pituus:

Koulupäivä lyhenee, vapaa-aika lisääntyy. Kuormitus vähenee.

Yhdenvertaisuus:

Opetusresurssit jakautuvat yhdenvertaisesti kaikille, resurssit / oppilas tasoittuvat. Viherkoulujen oppilaat ovat osallistuneet saksan opetukseen etänä, mikä ei ole ollut yhdenvertaista suhteessa yhtenäiskoulujen oppilaisiin.

Palvelujen ja sosiaaliturvan taso, kattavuus ja saatavuus myös kunnan eri alueilla ja kielillä:

Palvelujen saatavuus heikkenee, kun kieliohjelma kaventuu ja pitkäkestoisen kielen opiskelun mahdollisuus poistuu.

Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat:

Vähentää alaluokilla toteutettavien opetustehtävien määrää, mutta saattaa lisätä yläluokilla tapahtuvaa valinnaisten kielten opetusta.

Henkilöstön määrä, asema ja osallisuus:

Opettajien tuntimäärä vähenee. Ei vaikutusta henkilöstön määrään, asemaan tai osallisuuteen.

Palvelutuotannon muutos:

Tuntimäärän vähennyksellä saadaan aikaan vähäisiä säästöjä lyhyellä aikavälillä.

Lukion opiskelijakunnan kommentit:

- A2-saksa on ongelmallinen jo senkin vuoksi, että pääsääntöisesti 3.-luokalla ei vielä ole kykenevä ymmärtämään, mihin sitoutuu. Moni oli katkera, kun sitten 7.-luokalla oli käsittänyt, että menettää yhden valinnaisaineen siksi, että on aloittanut saksan opiskelun jo alakoulussa.
  - Kannatusta sai ajatus, että saksan kieli olisi mahdollista aloittaa ns. kielipainotteisena luokkana samoin kuin liikuntapainotteinen luokkakin

Koulunmäen yhtenäiskoulun oppilaskunnan kommentit:

- "Jouduin saksaan enkä päässyt sieltä pois. En halua samaa kenellekään."

Nuorisovaltuuston kommentit:

- A2-saksasta voitaisi luopua, jos saksa olisi mahdollista ottaa valinnaiseksi kieleksi esim. 7.- tai 8.-luokalla tai lukiossa. Se on kuitenkin tärkeä kieli, mutta 3.-4.-luokkalainen ei vielä ymmärrä seurauksia, jos sen siinä iässä valitsee.

Suolahden yhtenäiskoulun oppilaskunnan kommentit:

- Saksa on semiraskas oppiaine. Kolmosella ei tajunnut sitä valitessa mistään mitään, vasta kutosella tajusi, mihin oli lähtenyt. Onneksi sen pystyi lopettamaan vaikei olisi saanut.

Poistetaan liikuntapainotteiset luokat

Poistetaan liikuntapainotteiset luokat	Lyhyt aikaväli	Pitkä aikaväli
Lapset ja nuoret	0	0
Kuntalainen	1	1
Ympäristö	0	0
Organisaatio ja henkilöstö	1	1
Talous	1	1

Lyhyt aikaväli +3
Pitkä aikaväli +3

Vaihtoehtoon liittyviä näkemyksiä:

45

Koulu- / hoitopäivän pituus:

Koulupäivä lyhenee, vapaa-aika lisääntyy. Kuormitus vähenee.

Yhdenvertaisuus:

Opetusresurssit jakautuvat yhdenvertaisesti kaikille, resurssit / oppilas tasoittuvat.

Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat:

Lukujärjestysten laadinta helpottuu

Palvelutuotannon muutos:

Tuntimäärän vähennyksellä saadaan aikaan vähäisiä säästöjä lyhyellä aikavälillä.

Koulunmäen yhtenäiskoulun oppilaskunnan kommentit:

- Liikuntapainotteinen luokka on sinällään ihan hyvä, mutta sitten pitäisi olla myös kuvisluokkia, musiikkiluokkia ja esim. kieliluokka, jossa sen saksan voisi aloittaa seiskaluokalla.
- Jos ei ole mahdollista perustaa muita painotettuja luokkia, ei ole yhdenvertaista eikä oikeudenmukaista, että liikuntaluokka kuitenkin on, eli se tulee lopettaa.

Nuorisovaltuuston kommentit:

- Liikuntaluokalla koulua käyvät eivät todellisuudessa käy niillä ylimääräisillä liikuntatunneilla, joten ne on turhia tunteja.

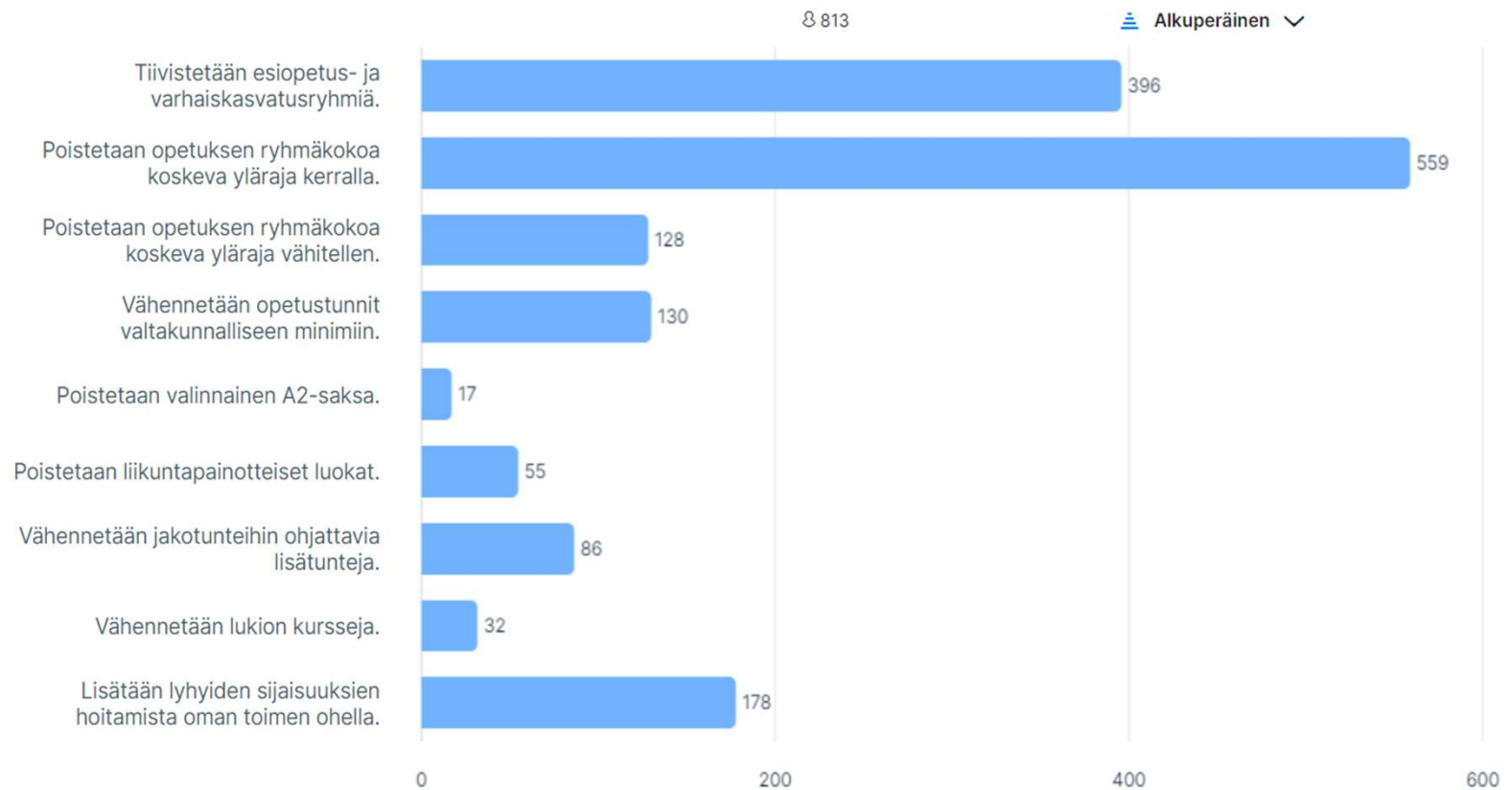
Suolahden yhtenäiskoulun oppilaskunnan kommentit:

- Paikalla olleiden elämään ei vaikuta, onko liikuntapainotteista luokkaa vai ei. Sen sijaan useampi olisi hakenut kuvaamataito-, musiikki- yms. luovalle luokalle, jos se olisi ollut mahdollista.

Huoltajille teetetyn sähköisen kyselyn tulokset

-vastausaika 5.-12.10.2023

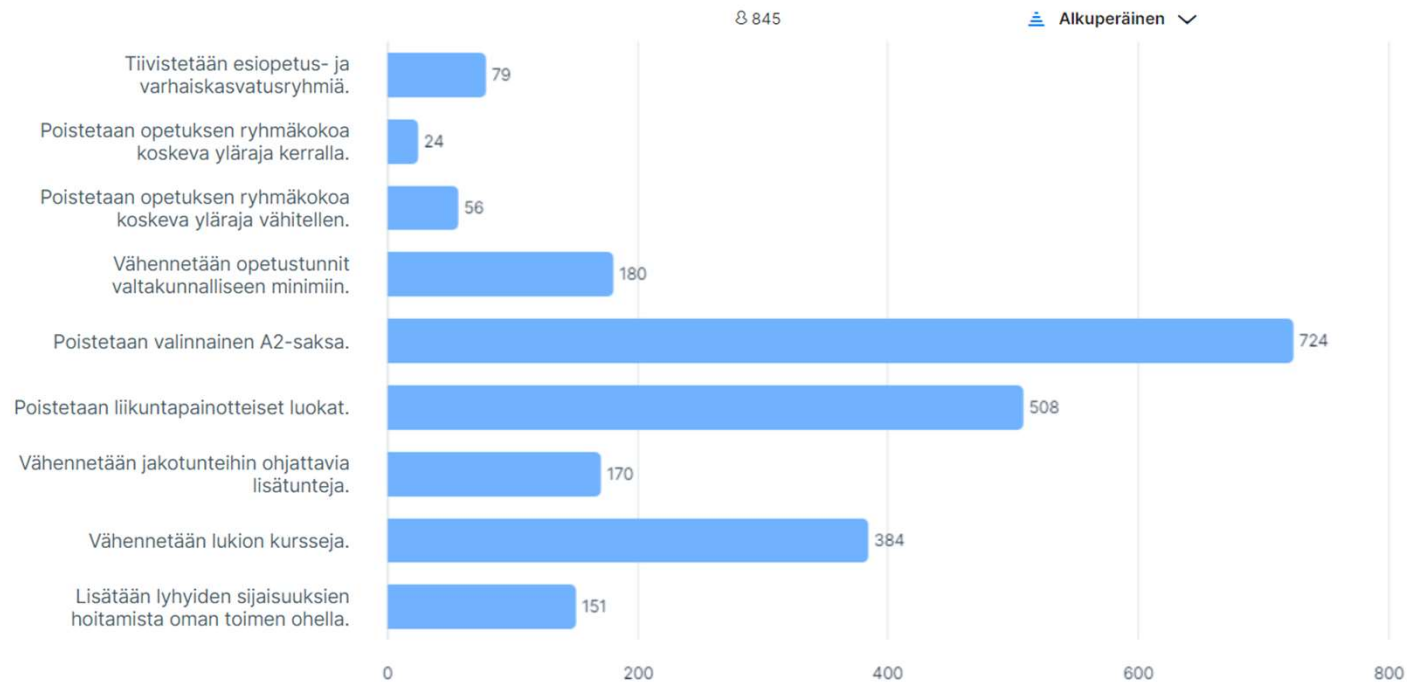
Mitä näistä säästötoimista ei ainakaan pitäisi toteuttaa?

Huoltajille tehty kysely, 850 vastaajaa

Mitkä näistä säästötoimista on vähiten haittaavia/vahingollisia? Valitse kolme.

Huoltajien vapaapalaute, vastaajia 465

- Huoltajille tehdyn kyselyn vastaukset sisältävät huolen siitä, että säästötoimet kohdistuvat lapsiin ja nuoriin Äänekoskella. Monet kommentoijat ovat sitä mieltä, että lasten ja nuorten hyvinvointiin ja koulutukseen ei saisi kohdistaa leikkauksia. He korostavat, että lapset ja nuoret ovat tulevaisuus ja heidän tarpeistaan ei pidä tinkiä. Lisäksi monet huomauttavat, että ryhmäkoot ovat jo nyt liian suuria ja opettajien resurssit eivät riitä yksilölliseen huomioimiseen. Jotkut kommentoijat ehdottavat, että säästöjä voitaisiin tehdä muualta, esimerkiksi päättäjien palkkioista tai turhista rakennushankkeista. Yhteenvetona voidaan todeta, että monet ovat huolissaan lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja kehottavat päättäjiä löytämään säästökohteet muualta.

Miten suuret ryhmäkoot ja resurssipula voivat vaikuttaa lasten oppimiseen ja hyvinvointiin?

- Suuret ryhmäkoot ja resurssipula voivat vaikuttaa merkittävästi lasten oppimiseen ja hyvinvointiin. Suurissa ryhmissä opettajalla on vaikeuksia tarjota yksilöllistä tukea ja huomiota jokaiselle oppilaalle. Tämä voi johtaa siihen, että oppilaat eivät saa tarvitsemaansa apua ja tukea, mikä voi heikentää heidän oppimistuloksiaan.
- Lisäksi suuret ryhmät voivat aiheuttaa levottomuutta ja häiriöitä luokassa, mikä vaikeuttaa oppimista ja opettajan työtä. Oppilaat voivat kokea olonsa turvattomaksi suurissa ryhmissä, ja tämä voi vaikuttaa heidän hyvinvointiinsa ja motivaatioonsa koulunkäynnissä.
- Resurssipula, kuten sijaispula tai riittämätön määrä henkilöstöä, voi myös vaikuttaa lasten oppimiseen ja hyvinvointiin. Kun henkilöstöä on liian vähän, opettajat eivät pysty tarjoamaan tarvittavaa tukea ja ohjausta oppilaille. Tämä voi heikentää oppilaiden oppimistuloksia ja aiheuttaa turhautumista ja stressiä sekä oppilaille että opettajille.
- On tärkeää, että lapset saavat tarvitsemansa tuen ja ohjauksen koulussa, jotta he voivat kehittyä parhaalla mahdollisella tavalla. Siksi on tärkeää välttää suuria ryhmiä ja varmistaa riittävät resurssit koulutukseen.

Miten säästötoimet lasten ja nuorten koulutuksen ja hyvinvoinnin kustannuksella voivat vaikuttaa heidän tulevaisuuteensa ja yhteiskuntaan laajemmin?

- Säästötoimet lasten ja nuorten koulutuksen ja hyvinvoinnin kustannuksella voivat vaikuttaa heidän tulevaisuuteensa ja yhteiskuntaan laajemmin monin tavoin. Ensinnäkin, leikkaukset voivat heikentää lasten ja nuorten oppimismahdollisuuksia ja koulutuksen laatua. Suuremmat luokkakoot ja vähemmän resursseja tarkoittavat vähemmän henkilökohtaista tukea ja ohjausta, mikä voi vaikuttaa oppimistuloksiin ja mahdollisuuksiin menestyä myöhemmin elämässä. Tämä voi johtaa lisääntyneeseen koulupudokkuuteen ja syrjäytymiseen, mikä taas voi aiheuttaa sosiaalisia ja taloudellisia ongelmia yhteiskunnalle.
- Toiseksi, lasten ja nuorten hyvinvoinnin heikentyminen voi vaikuttaa heidän terveyteensä ja mielenterveyteensä. Säästötoimet voivat johtaa vähentyneeseen tukitoimien saatavuuteen ja resurssien puutteeseen esimerkiksi erityisopetuksessa ja mielenterveyspalveluissa. Tämä voi lisätä lasten ja nuorten pahoinvointia ja johtaa pitkäaikaisiin ongelmiin, kuten masennukseen, ahdistukseen ja riippuvuuksiin. Nämä ongelmat voivat vaikuttaa heidän kykyynsä osallistua yhteiskuntaan ja työelämään myöhemmin elämässä.

- ▶ Kolmanneksi, säästötoimet voivat vaikuttaa myös opettajien ja kasvattajien työoloihin ja jaksamiseen. Suuremmat työmäärät ja vähemmän resursseja voivat aiheuttaa lisääntyntä kuormitusta ja stressiä työntekijöille. Tämä voi johtaa työuupumukseen, sairauspoissaoloihin ja jopa työvoiman vähenemiseen koulutusalailla. Tämä puolestaan voi vaikuttaa opetuksen laatuun ja oppilaiden hyvinvointiin.
- ▶ Yhteenvetona voidaan todeta, että säästötoimet lasten ja nuorten koulutuksen ja hyvinvoinnin kustannuksella voivat vaikuttaa heidän tulevaisuuteensa ja yhteiskuntaan laajemmin negatiivisella tavalla. Heikentynyt koulutus, pahentunut hyvinvointi ja heikentyneet työolot voivat aiheuttaa pitkäaikaisia haittoja niin yksilöille kuin yhteiskunnallekin. Siksi on tärkeää harkita muita vaihtoehtoja ja löytää kestäviä ratkaisuja, jotka eivät vaaranna lasten ja nuorten tulevaisuutta.

Mitä muita vaihtoehtoja olisi säästöjen tekemiseksi, jotka eivät vaikuttaisi lasten ja nuorten hyvinvointiin ja koulutukseen?

- ▶ Äänekosken kaupungissa pohditaan säästötoimia talouden tasapainottamiseksi. Monet kuntalaiset esittävät erilaisia ehdotuksia, joiden avulla voitaisiin säästää rahaa ilman että lasten ja nuorten hyvinvointi kärsisi. Ehdotuksia ovat esimerkiksi turhien rakennushankkeiden ja kokouspalkkioiden leikkaaminen ja koulukyytien rajaaminen. Kuntalaiset myös kyseenalaistavat kaupungin investoinnit teemapuistoihin ja ulkoisten seikkojen kuten mukulakivikatujen kunnostamisen tarpeellisuuden. Tämä herättää kysymyksen siitä, miten säästötoimia tulisi kohdentaa ja mitkä asiat ovat todella tärkeitä kaupungin kehittämisessä. Toisaalta, miksi kaupunki säästää lasten ja nuorten hyvinvoinnista, kun samalla investoidaan ulkoiseen imagoon? Lopuksi, miten kaupungin taloutta voitaisiin tasapainottaa ilman että heikennetään lasten ja nuorten tulevaisuutta?

On olemassa useita muita vaihtoehtoja säästöjen tekemiseksi, jotka eivät vaikuttaisi lasten ja nuorten hyvinvointiin ja koulutukseen. Tässä muutamia esimerkkejä:

- Karsia tarpeettomia hallinnollisia kuluja: Kaupungin hallinnossa voi olla tarpeetonta byrokratiaa ja päällekkäisiä tehtäviä. Tarkastelkaa ja arvioikaa kaupungin hallinnollisia rakenteita ja prosesseja, ja pyrkikää karsimaan tarpeettomia kuluja.
- Tehostaa resurssien käyttöä: Arvioikaa tarkasti kaupungin resurssien käyttöä ja pyrkikää hyödyntämään niitä tehokkaammin. Esimerkiksi, voitte tarkastella koulujen ja päiväkotien tilojen käyttöä ja miettiä, miten niitä voitaisiin hyödyntää paremmin.
- Etsiä uusia tulonlähteitä: Pyrkikää löytämään uusia tulonlähteitä kaupungille. Tämä voi sisältää esimerkiksi uusien yritysten houkuttelua alueelle tai kaupungin omistamien kiinteistöjen vuokraamista.
- Tehostaa hankintoja: Arvioikaa kaupungin hankintoja ja pyrkikää tekemään niitä tehokkaammin. Kilpailuttakaa hankintoja ja neuvotelkaa parempia sopimuksia, jotta voitte saada enemmän vastinetta rahoille.
- Kehittää yhteistyötä muiden kuntien kanssa: Etsikää mahdollisuuksia yhteistyöhön muiden kuntien kanssa. Tämä voi sisältää esimerkiksi yhteisten palveluiden tai resurssien jakamista, mikä voi johtaa säästöihin kaikille osapuolille.

Nämä ovat vain muutamia esimerkkejä vaihtoehtoista. On tärkeää tehdä perusteellinen analyysi kaupungin taloudesta ja etsiä kestäviä säästömahdollisuuksia, jotka eivät vaaranna lasten ja nuorten hyvinvointia ja koulutusta.

Muita, yksittäisiin toimenpiteisiin kohdentumattomia näkemyksiä, jotka tulleet esiin EVA-prosessin aikana:

56

ESITTELYJÄRJESTYS KRONOLOGINEN:

- Lukion opiskelijakunta 5.10.2023
- Koulunmäen yhtenäiskoulun oppilaskunnan hallitus 5.10.2023
- Vammaisneuvosto 9.10.2023
- Nuorisovaltuusto 10.10.2023
- Suolahden yhtenäiskoulun oppilaskunta 11.10.2023

LUKION OPISKELIJAKUNTA 5.10.2023

- ▶ Oppimateriaalit: joissakin aineissa fyysiset oppikirjat ovat sähköistä materiaalia hyödyllisempiä ja kätevämpiä.
- ▶ Sisätilojen lämpötilaa voi laskea, vaatetta saa lisää.
- ▶ Valaistuksesta ei saa tinkiä, koska tällöin opiskelun esteettömyys kärsii (näkörajoitteet)

KOULUNMÄEN YHTENÄISKOULU 5.10.2023

- ▶ Kaikenlaiset säästöt on mahdollisia, kunhan niistä sovitaan yhdessä
- ▶ Kouluruoasta ei saa säästää
- ▶ Oppimateriaali voi olla enimmäkseen sähköistä, jos taataan, että jokaisella on laite, jolla materiaalia voi lukea vaivatta (pelkkä puhelin ei käy)
- ▶ Sisälämpötilaa voi laskea talvella, koska silloin on muutenkin enemmän vaatetta mukana, mutta happi ei saa loppua, koska muuten pitää mennä välkällä ulos.
- ▶ Pieni ryhmä mahtuu pieneen tilaan, iso mahtuu isoon. Miten käytännössä toteutetaan jos on kaiken kokoisia tiloja?

VAMMAISNEUVOSTO 9.10.2023

- Aito ja oikea säästö tulee siitä, että säilytetään koululaitos laadukkaana ja korkeatasoisena. Se vähentää häiriökäyttäytymistä vapaa-ajalla ja tuo pitkässä juoksussa säästöjä.
- Ryhmäkokojen nostaminen ja liikuntaluokkien poistaminen kuulostaa ihmeelliseltä kaupungissa, joka markkinoi itseään nuorisoystävällisenä ja elää koripallolla.
- Rajoitteisten ja erityistä tukea tarvitsevien lasten oikeudet ja riittävä tuen saanti tulee varmistaa. Erityislapsi pienentää ryhmäkokoja ja hänellä tulee olla opettajan lisäksi avustavaa henkilökuntaa.
- Opetuksen ja oppimisympäristön esteettömyydestä ei saa tinkiä (akustiikka, valaistus, taustamelun minimointi).
- Jos liikuntapainotteisesta luokasta luovutaan, lisähuomiota tulee kiinnittää harrastustoiminnan tukemiseen
- Kirjojen ja muiden materiaalien kierrättäminen tuo säästöjä

NUORISOVALTUUSTO 10.10.2023

- Materiaalien käytöstä: mieluummin kierrätettävät, paperiset kirjat kuin padit jo ekaluokalla. Lasten ja nuorten ruutuajasta varoitellaan jo muutenkin, koulussa ei tarvitse sitä lisätä. Lukiossakin opiskelevilla sinivalo hajottaa pään ja aiheuttaa migreeniä. Sitä ei tarvitse tapahtua vielä alakoulussa.
- Katuvalot tulee pitää päällä puoleen yöhön asti niillä alueilla, joilla ei uskalla liikkua pimeässä (esim. Karhunlähde/keskusta)
- Terveystuoltopalvelut tulee säilyttää
- Kaupungin tulisi hankkia koulujen katoille aurinkopaneeleita ja hyödyntää niistä saatavaa energiaa kouluissa. Sisälämpötilaa ei tulisi laskea.

SUOLAHDEN YHTENÄISKOULU 11.10.2023

- Kouluruoasta ei saa säästää
- Mieluummin paperikirjat kuin sähköiset materiaalit
- Sisälämpötilaa voisi laskea parilla asteella
- Koulun ohessa virkistystoiminta koetaan hyvänä:
  - Kipinävälkät suosittuja eikä niistä haluta luopua (= yhteisöohjaajan työpanos koetaan tärkeäksi)
  - Kaupungin kirjastoissa hyvät tilat tehdä läksyjä koulupäivän jälkeen. Äänekoskella hyvä musahuone
  - Pitäisi säästöjen ohessa tehostaa joitain toimintamalleja. Esimerkiksi tiedottaa nuorille paremmin kaupungin palveluista: paikalla olleet eivät esim. tienneet, mikä on Painotalo ja missä se sijaitsee.